

Kirje Taideyliopiston hallitukselle

Taideyliopiston ylioppilaskunta (TaiYo) tervehtii Taideyliopiston hallitusta. Haluamme tällä kirjeellä ilmaista kantamme lukukausimaksujen minimoimisen puolesta ja toivomme, että otatte sen huomioon tehdessänne pian päätöstä EU/ETA-alueen ulkopuolisilta opiskelijoilta perittävistä lukuvuosimaksuista.

Opiskelijat kokevat globaalia solidaarisuutta muista maista ponnistavien taiteilijoiden mahdollisuuksia kohtaan. Koska solidaarisuus on tänä päivänä hankalasti käännettävissä aikamme kielelle, talouspuheeksi, tiivistämme viestimme kolmeen pääargumenttiin, jotka liittyvät olennaisimmin kokemukseen Taideyliopiston edustamista arvoista.

1. Lukukausimaksuilla ei saa laatua. Taideyliopisto voidaan tuntea paikkana, jonne pääsevät vain parhaat. Ylioppilaskunta toivoo, että maksujen tasoa pohtiessaan hallitus ottaisi huomioon sen, että mahdollisimman laaja hakijapohja on kaikkien etu. Se on laadukkaan Taideyliopiston ja laadukkaan opiskeluympäristön tae ja nostaa opiskelijan tutkinnon arvoa. Taideyliopiston Sibelius-Akatemia sijoittui juuri mainiosti seitsemänneksi maailmanlaajuisessa taideyliopistojen vertailussa, ja kun tarkastellaan akateemisen maineen sijoituksia, SibA nousi jopa kolmanneksi koko maailmassa. Usein esitetyt väitteet siitä, että parhaat perivät korkeinta hintaa, eivät siis vertailun perusteella selvästikään pidä paikkaansa – sen lisäksi että Sibelius-Akatemiassa opiskelu on toistaiseksi kaikille maksutonta, on mainevertailussa toiseksi sijoittuneen Wienin taideyliopiston lukukausimaksu vain reilut 700 euroa vuodessa.

Koko Taideyliopistossa opiskelee tällä hetkellä vain noin 10 henkilöä, jota maksut koskisivat. Halutaanko todella, että ne harvat, jotka taideopinnojen piiriin pääsevät, asettuvat keskenään eriarvoiseen asemaan taloudellisen lähtötilanteensa perusteella? Joidenkin ohjelmien, kuten Sibelius-Akatemian Glomasin (Nordic Master of Global Music) kohdalla voidaan jopa kysyä, muuttuvatko koko ohjelman lähtökohdat kyseenalaisiksi, mikäli osallistujakunta kapenee etnisiltä taustoiltaan.

Kun Taideyliopisto luotiin, sitä markkinoitiin opiskelijoille lupauksella siitä, että tulevasta opinahjostamme tulee ”Euroopan mielenkiintoisin taideyliopisto”. Tämän saavuttamista on vaikea kuvitella, mikäli kansainvälisyyden aste vähenee, kuten pohjoismaisten esimerkkien perusteella korkeiden maksujen myötä epäilemättä kävisi. Opiskelijan näkökulmasta yliopiston laatuun liittyvät olennaisesti elävien ihmisten tuomat näkökulmat, jotka muun muassa haastavat etnosentrismiämme.

Taiteen sovittaminen tehokkuusajatteluun vääristää taiteen opiskelun omaa, parasta ja tehokkainta luonnetta. Kokemuksemme mukaan ylhäältäpäin annetusta opetuskäsityksestä on alettu viime vuosina luopua nykytaiteeseen identifioituvilla taideopetuksen alueilla. Jos opiskelijan tarkoitus on rakentaa itselleen opintopolku prosessin muotoon, lukukausimaksut haittaavat opintoja selvästi. Prosessityylisessä opiskelussa taiteilijaopiskelija luo itse paitsi opintopolkunsa rakenteen, myös opintojen sisältöjä. Mistä opiskelija tuolloin maksaa? Lisäksi aika, joka opiskelijalla on varaa satsata prosessiin, saattaa lyhentyä olemattomiin, ja opiskelija voi joutua ohittamaan prosessiaan laadullisesti eniten auttavia tapahtumia tai kursseja. Kun kompromissien ja haasteiden täyttämään opiskelijan elämään tuodaan vielä lisämaksuja jo ennestään kalliissa maassa, sisältölähtöisestä prosessityylisestä opiskelusta tuskin voidaan enää puhua.

Lisäksi opinnoista maksaminen on opiskelijan näkökulmasta räikeässä ristiriidassa vallitsevan tekijänoikeuslain ja Taideyliopiston tekijänoikeudenluovutuskäytännön kanssa. Maksaisitko saadaksesi tuottaa maailmaan kovalla vaivalla jotain, jonka arvo ja käyttöoikeus pitää luovuttaa pois?

Taideyliopiston laadukkaan opetuksen järjestäminen on yliopistolle sen hintaista, etteivät maksut voi missään tapauksessa sen kustannuksia kattaa, saati edes merkittävästi auttaa, ellei niitä nosteta pilviin. TaiYo katsookin, että kysymys on periaatteellinen, ja että näin merkittävistä periaatteista päätettäessä tulee taiteilijoiden ja taideopiskelijoiden näkökanta ottaa erittäin painokkaana huomioon.

2. Mainetta haastaa maantiede, ei maksuttomuus. Taideyliopiston hyvän maineen kannalta on tärkeää, etteivät maksut rajaa hakijakuntaa. Koska lain puitteissa osalta opiskelijoista on nyt pakko periä maksua, TaiYo toivoo, että maksu pidettäisiin mahdollisimman pienenä. Muiden taideyliopistojen lukukausimaksut vaihtelevat nolasta jopa 50 000 euroon, eikä lukukausimaksun suuruuden ja yliopiston laadun tai maineen välillä ole mitään selkeää korrelaatiota. Vertailu muiden taideyliopistojen perimiin maksuihin ei ole järkevää, koska opiskelijavalinta itsessään estää mahdollisuuksien eriarvoistumista. Hinnan suuruus maineen määreenä ei vakuuta Taideyliopiston opiskelijoita, vaan olemme päinvastoin ylpeitä opintojen maksuttomuudesta yliopistossamme. Kehtaamme myös mainostaa sitä ulkomaillakin, sillä arvostamme opiskelupaikkojamme aivan muun kuin hinnan perusteella.

Näyttää siltä, että korkeiden maksujen myötä yliopistoon sisään pääsemisen logiikkaan saattaa mainehyödyn sijaan kiinnittyä pikemminkin eriarvoisuutta ja maineriskejä. Esimerkiksi Pietarin teatteriakatemiaan pääsee sisään jokainen hakeva suomalainen, sillä he maksavat korkeahkoja maksuja toisin kuin paikalliset opiskelijat. Tällainen huonontaa korkeakoulun mainetta – ei suinkaan paranna sitä. Myös muutamista muista korkeita lukukausimaksuja perivistä yliopistoista on kantautunut tietoja siitä, että korkeat maksut ovat johtaneet maksavien asiakkaiden muita alhaisempaan sisäänpääsykynnykseen ja parempaan kohteluun, minkä seurauksena opiskelijoiden taso on heikentynyt ja oppilaitoksen maine alkanut kärsiä.

Keskeisin Taideyliopiston mainetta ja sinne hakeutumisen houkuttelevuutta haastava tekijä lieneekin lopulta sen sijainti syrjäisessä, taidepiireiltään pienessä ja elinkustannuksiltaan kalliissa Suomessa. Tämä maantieteellisen sijainnin tuoma haaste tuskin ratkeaa opiskelijoilta kynityillä maksuilla – päinvastoin.

3. Kansainvälisyyttä estävien tekijöiden minimointi on kulttuuriteko. Näemme kaikenlaiset lukukausimaksut lähtökohtaisesti haitalliseksi asiaksi Taideyliopiston kansainvälisyydelle ja opiskelijoille, suomalaiselle korkeakoulu- ja taidekentälle, suomalaisen kulttuurin elinvoimaisuudelle ja jopa Suomen kansantaloudelle – lukukausimaksujen tuomien taloudellisten hyötyjen näyttäytyessä vähintäänkin kyseenalaisina. Pakollisiksi säädetyt maksut tulisikin pitää mahdollisimman matalina, sillä jo nyt ehdotetussa minimilaajuudessaan ne vaarantavat edellä listattujen arvojen toteutumista seuraavin tavoin:

- Kansainvälisten esimerkkien valossa on todennäköistä, että maksut vähentävät kansainvälisten opiskelijoiden määrää, mikä vähentää kulttuurikenttäämme kohdistuvaa (nyt jo hyvin rajattua) vaikutteiden määrää. Taideyliopiston toiminta-alojen erityisen kansainvälisyyden vuoksi tämä vaikuttaa keskeisesti juuri Taideyliopiston toimintaedellytyksiin.

Taideyliopiston ylioppilaskunta

TAIYO
KONST
ARTSU

- Suomalaisen taiteen kansainvälinen näkyvyys ja kulttuurivienti kärsivät, kun tulevien taiteilijoiden kontaktit maailman taidepiireihin heikentyvät.
- Suomi-kuvaa maailmalla luovia kansainvälisiä kulttuuritoimijoita kasvaa entistä vähemmän.
- Lukukausimaksuista johtuva kansainvälisten opiskelijoiden ja tulevien veronmaksajien menettäminen on Suomelle menetys myös kansantaloudellisesti. Ennen kaikkea jokainen Taideyliopistossa opiskellut, siellä suhteita luonut ja työkulttuuriin perehtynyt suomalaistuva taiteilija tuo kuitenkin kulttuurin kentälle lisäarvoa, joka ylittää hänen uutena veronmaksajana tuomansa taloudellisen hyödyn.

Taideyliopiston ylioppilaskunta on vastustanut EU/ETA-alueen ulkopuolisilta opiskelijoilta perittäviä lukukausimaksuja jo lain esitysvaiheessa. Koemme, että yhteiskunnan tasolla keskustelussa lukukausimaksuista ei ole huomioitu lainkaan taidealan yliopistokoulutuksen erityispiirteitä eikä niitä merkittäviä ja kauaskantoisia vaikutuksia, joita maksut aiheuttavat taiteellisen koulutuksen kautta koko suomalaiseen kulttuurielämään. Onkin tärkeää, että Taideyliopisto pyrkii omalla toiminnallaan haastamaan opiskeluun liittyvää vääristynyttä talousajattelua, jossa koulutuksen tuottaman yhteiskunnallisen hyödyn oletetaan olevan nopeasti mitattavissa ja todennettavissa.

Katsomme, että Taideyliopisto ei saavuttaisi korkeilla lukuvuosimaksuilla mitään. Sen sijaan minimisummassa (1500 euroa vuodessa) pitäytyminen osoittaisi, että Taideyliopisto seisoo jatkossakin omien laatuksensa ja opiskelijavalintojensa periaatteiden takana. Jos minimisumman päälle kasataan lisää hintaa, jokainen euro on myönnytys lukukausimaksujen puolesta sinänsä, emmekä voi enää yliopistona sanoa kannattavamme opiskelun maksuttomuutta ja tasa-arvoisuutta. Taideyliopiston ylioppilaskunnan vahva toive on, että kysymyksessä lukukausimaksujen suuruudesta otettaisiin huomioon maksuttomuuden edustamat arvot.

Ystävällisin terveisin,
Helsingissä 18.5.2016

Taideyliopiston ylioppilaskunnan hallitus

Piia Peltola
hallituksen puheenjohtaja

Kasper Korhonen
hallituksen jäsen

Vuokko Lahtinen
hallituksen jäsen

Elena Mindru
hallituksen jäsen

Ruben Ostan Vejrup
hallituksen jäsen

Teppo Vesikukka
hallituksen jäsen